

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 24.10.2006
KOM(2006) 617 galutinis

KOMISIJOS REKOMENDACIJA TARYBAI

**dėl Europos atominės energijos bendrijos (Euratomas) ir Kazachstano Respublikos
Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos
naudojimo srityje patvirtinimo**

KOMISIJOS REKOMENDACIJA TARYBAI

dėl Europos atominės energijos bendrijos (Euratomas) ir Kazachstano Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje patvirtinimo

1. ĮVADAS

ES ir Kazachstano Respublikos (toliau – Kazachstanas) partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo¹ 18 straipsnyje nurodoma, kad Europos atominės energijos bendrija ir Kazachstanas turėtų sudaryti Prekybos branduolinėmis medžiagomis susitarimą.

2000 m. birželio 27 d. Taryba priėmė derybų nurodymus² įgaliojančius Komisiją derėtis dėl Euratomo ir Kazachstano susitarimo dėl bendradarbiavimo branduolinės energetikos srityje.

2001 m. sausio 18 d. Komisija pateikė Kazachstano valdžios institucijoms pirmąjį susitarimo projektą, kuriuo pasiūlė pradėti derybas.

Buvo deramasi iki 2006 m. rugsėjo, kol tekstui pritarė abi Šalys.

Susitarimo tikslas yra išplėsti esamą ES ir Kazachstano, kuris yra potencialiai didžiausias urano tiekėjas, bendradarbiavimą branduolinės saugos ir branduolių sintezės srityje, t. y. pradėti bendradarbiauti taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje.

2. SUSITARIMO SVARBA

Šio Susitarimo sudarymo svarba iš esmės grindžiama komerciniais poreikiais. Kazachstanas turi maždaug 20 % pasaulyje išžvalgytų urano atsargų, t. y. pasaulyje jis yra trečias pagal tiekiamą urano kiekį. Jis taip pat išplėtojo branduolinę veiklą keletose sričių, visų pirma urano pramonės ir mokslinių tyrimų srityse.

Euratomas nori pasirašyti šį Susitarimą todėl, kad Kazachstanas yra jo potencialus pagrindinis gamtinio urano tiekėjas. Šiandien iš Kazachstano į ES tiesiogiai importuojamas uranas sudaro tik 3 % viso urano importo. Tačiau pastaraisiais metais iš Kazachstano importuojamo urano kiekis padidėjo (2005 m. jis beveik patrigubėjo palyginti su 2004 m.) ir tikimasi, kad toliau didės. Susitarimas sudaromas pradiniam dešimties metų laikotarpiui. Potencialiai jo komercinė vertė būtų keletas šimtų milijonų eurų.

Prekybos branduolinės energetikos srityje lengvinimas prisideda prie Bendrijos energijos tiekimo saugumo ir energijos šaltinių įvairinimo politikos. Šiuo Susitarimu būtų sudarytos sąlygos Europos urano gavybos ir prekybos įmonėms lengviau pasinaudoti Kazachstano rinka. Šiuo metu tik vienai Europos įmonei pavyko sudaryti partnerystės susitarimą su Kazachstano urano gavybos įmone.

¹ OL L 196, 1999 7 28.

² Sprendimas 91114/1/00 (C), 2000 6 19.

Be to, sudarius šį Susitarimą, Kazachstano Respublika, Bendrija ir Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybės dar kartą patvirtintų branduolinių ginklų neplatavimo įsipareigojimą, būtų griežčiau taikomos saugos priemonės ir eksporto kontrolė, taip pat fizinės apsaugos susitarimai.

3. BENDROJI SUSITARIMO STRUKTŪRA

Susitarimo tikslas – Euratomo ir Kazachstano bendradarbiavimas taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje. Numatyta bendradarbiauti šiose srityse: branduolinė sauga, valdoma branduolių sintezė, branduoliniai tyrimai ir plėtra, prekyba branduolinėmis medžiagomis ir branduolinio kuro ciklo paslaugų teikimas (3 str.). Šalims susitarus, bendradarbiavimo aprėptis gali būti išplėsta (8 str.).

Šis Susitarimas grindžiamas dvejais Susitarimais, sudarytais branduolinės saugos ir branduolių sintezės srityje, kurie įsigaliojo atitinkamai 2003 m. birželį³ ir 2004 m. balandį⁴ (4 ir 5 str.).

Susitarime apibūdinti Euratomo ir Kazachstano bendradarbiavimo branduolinių tyrimų ir plėtros srityje metodai ir aprėptis (6 straipsnis). Bendradarbiaujama vykdant branduolinės energetikos veiklą, visų pirma medicinos ir pramonės srityse, taip pat vertinant branduolinės energetikos poveikį aplinkai. Bendradarbiavimo forma gali būti keitimasis informacija, ekspertais ir branduoline įranga, taip pat bendri tyrimai ir veikla. Gali būti vykdomi konkretūs projektai įgyvendinus išsamesnius susitarimus, apimančius įvairias nuostatas. Šalys padengs savo išlaidas, kurias jos patirs vykdydamos tokią veiklą.

Ypatingas dėmesys skiriamas prekybai branduolinėmis medžiagomis (7 str.). Šiame Susitarime pateikiamos tam tikros nuostatos, apibrėžiančios branduolinių medžiagų perdavimo kriterijus, taip pat konfliktinių situacijų sprendimo būdus. Jame pabrėžiama, kad branduolinės medžiagos naudojamos taikiems tikslams ir laikantis saugos priemonių susitarimų (Bendrijos atveju: Euratomo saugos priemonės pagal Euratomo sutartį ir TATENA saugos priemonės bei jų papildomi protokolai⁵, taip pat atskiri trišaliai Euratomo, TATENA bei valstybių narių⁶, Prancūzijos⁷ ir UK⁸ susitarimai; Kazachstano atveju: TATENA saugos priemonės⁹ ir jų papildomi protokolai), o jas perduodant reikėtų laikytis Tarptautinės konvencijos dėl branduolinių medžiagų fizinės apsaugos¹⁰ nuostatų.

Be to, Susitarime dar kartą patvirtinami branduolinių medžiagų laisvo judėjimo Bendrijoje principai, užtikrinama, kad Šalys jomis prekiaus ir teiks atitinkamas paslaugas rinkos kainomis bei panaikins administracines kliūtis (pvz., importo ir eksporto leidimus), kurios galėtų trukdyti branduolinių medžiagų judėjimui Šalių teritorijoje.

Intelektinės nuosavybės klausimai (10 str.) išsamiai aptariami susitarimuose dėl bendradarbiavimo branduolinės saugos ir valdomos branduolių sintezės srityse.

³ OL L 89, 2004 03 26.

⁴ OL L 143, 2005 6 7.

⁵ INFCIRC/540.

⁶ Nepaskelbta. INFCIRC 193, 1973 9 14.

⁷ Nepaskelbta. INFCIRC 290, 1981 m. gruodžio mėn.

⁸ Nepaskelbta. INFCIRC 263, 1978 m. spalio mėn.

⁹ INFCIRC/504.

¹⁰ TATENA dokumentas INFCIRC/274/Rev.1

Šalys įsipareigoja reguliariai konsultuotis remdamosi Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimu (PBS) (11 str.). PBS bus naudojama bet kokiam su šio Susitarimo taikymu ar aiškinimu susijusiam ginčui spręsti.

Susitarimas sudaromas pradiniam 10 metų laikotarpiui; sustabdyti jo galiojimą ar jį nutraukti visiškai arba iš dalies galima tuo atveju, kai nesilaikoma bet kurios jo pagrindinės nuostatos (13 str.).

4. IŠVADA

Komisija laikosi nuomonės, kad Europos atominės energijos bendrijos ir Kazachstano Respublikos susitarimas dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje, kurį siūloma priimti:

- atitinka 2000 m. birželio 26 d. Tarybos priimtus derybų nurodymus,
- patvirtina aiškų abiejų Šalių įsipareigojimą dėl neplatavimo ir aukšto branduolinės saugos lygio, siekiant užtikrinti, kad branduolinė energija būtų naudojama taikiai,
- atitinka Bendrijos energijos tiekimo saugumo politiką,
- kartu su jau abiejų Šalių pasirašytais susitarimais branduolių sintezės ir branduolinės saugos srityse sudarys bendradarbiavimo branduolinės energetikos srityje priemonių visumą,
- sustiprins ES ir Kazachstano Respublikos prekybinius ir politinius ryšius.

Todėl Komisija rekomenduoja Tarybai patvirtinti, remiantis Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 101 straipsniu, priede pateiktą Europos atominės energijos bendrijos ir Kazachstano Respublikos Vyriausybės susitarimą dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje.

PRIEDAS

EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS BENDRIJOS IR KAZACHSTANO RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS SUSITARIMAS DĖL BENDRADARBIAVIMO TAIKAUS BRANDUOLINĖS ENERGIJOS NAUDOJIMO SRITYJE

Europos atominės energijos bendrija (toliau – Bendrija),

ir Kazachstano Respublikos Vyriausybė (toliau – Kazachstano Vyriausybė),

taip pat toliau vadinamos atitinkamai Šalimi ar Šalimis,

ATMINDAMOS, kad Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Kazachstano Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarime (PBS), kuris įsigaliojo 1999 m. liepos 1 d., numatyta, kad prekyba branduolinėmis medžiagomis vykdoma pagal atskiro susitarimo, kurį sudarys Europos atominės energijos bendrija ir Kazachstano Vyriausybė, nuostatas,

KADANGI Šalys pasirašė Europos atominės energijos bendrijos ir Kazachstano Respublikos susitarimą dėl bendradarbiavimo branduolinės saugos srityje ir Europos atominės energijos bendrijos ir Kazachstano Respublikos susitarimą dėl bendradarbiavimo valdomos branduolių sintezės srityje, kurie įsigaliojo atitinkamai 2003 m. birželio 1 d. ir 2004 m. balandžio 13 d.,

KADANGI visos Bendrijos valstybės narės ir Kazachstano Respublika yra Branduolinių ginklų neplatavimo sutarties (toliau – Neplatavimo sutartis) Šalys,

KADANGI Bendrija, jos valstybės narės ir Kazachstano Respublika yra įsipareigojusios užtikrinti, kad branduolinės energijos tyrimai, plėtra ir taikus naudojimas atitiktų Neplatavimo sutarties tikslus,

KADANGI branduolinės saugos priemonės taikomos Bendrijoje pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties (toliau – Euratomo sutartis) II antraštinės dalies VII skyrių ir pagal Bendrijos bei jos valstybių narių ir Tarptautinės atominės energetikos agentūros (toliau – TATENA) sudarytus saugos priemonių susitarimus, o Kazachstano Respublikoje – pagal Kazachstano Respublikos ir Tarptautinės atominės energetikos agentūros susitarimą dėl saugos priemonių taikymo laikantis Neplatavimo sutarties, kuris įsigaliojo 1995 m. rugpjūčio 11 d. (Susitarimas dėl saugos priemonių taikymo),

KADANGI Bendrija, jos valstybės narės ir Kazachstano Vyriausybės dar kartą patvirtina paramą TATENA ir jos sustiprintai saugos priemonių sistemai,

KADANGI Šalys palengvina tarpusavio branduolinę prekybą arba prekybą su įgaliojais asmenimis ar įmonėmis, įsteigtomis atitinkamose Bendrijos ir Kazachstano Respublikos teritorijose, atsižvelgdamos į abipusius gamintojų, branduolinio kuro ciklo pramonės, komunalinių įstaigų ir vartotojų interesus,

KADANGI atsižvelgiama į Bendrijos valstybių narių Vyriausybių ir Kazachstano Respublikos Vyriausybės įsipareigojimus Branduolinių medžiagų tiekėjų grupei,

KADANGI būtina sustiprinti Šalių bendradarbiavimą civiliniame branduoliniame sektoriuje pagrindų susitarimu,

SUSITARĖ:

1 straipsnis APIBRĖŽTYS

Šiame Susitarime

1. „branduolinės medžiagos“ yra bet kuri pirminė medžiaga arba speciali skylanti medžiaga, kaip šios sąvokos apibrėžtos TATENA įstatų XX straipsnyje;
2. „Bendrija“ yra:
 - a) juridinis asmuo, įsteigtas Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi, šio Susitarimo Šalis;
 - b) teritorijos, kurioms taikoma ta pati Sutartis;
3. „Šalių kompetentingos institucijos“ yra:
 - a) Bendrijos atveju – Europos Komisija;
 - b) Kazachstano Vyriausybės atveju – Kazachstano Respublikos Energetikos ir naudingųjų iškasenų ministerijos Branduolinės energetikos komitetas.

Pasikeitus kompetentingoms institucijoms, Šalys viena kitai apie tai praneša diplomatiniais kanalais.

2 straipsnis TIKSLAS

Šio Susitarimo tikslas – suteikti pagrindą Šalių bendradarbiavimui taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje, siekiant sustiprinti bendrus Bendrijos ir Kazachstano Respublikos bendradarbiavimo santykius, remiantis abipusės naudos ir savitarpio principais ir nepažeidžiant atitinkamų kiekvienos Šalies įgaliojimų.

3 straipsnis BENDRADARBIAVIMO MASTAS

1. Šalys gali bendradarbiauti šio Susitarimo 4–8 straipsniuose nustatytu būdu taikaus branduolinės energijos naudojimo klausimais šiose srityse:
 - a) branduolinė sauga (4 straipsnis);
 - b) valdoma branduolių sintezė (5 straipsnis);
 - c) moksliniai tyrimai ir plėtra kitose taikaus branduolinės energijos naudojimo srityse, net tik tose, kurios yra numatytos šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose (6 straipsnis);

- d) prekyba branduolinėmis medžiagomis ir branduolinio kuro ciklo paslaugų teikimas (7 straipsnis);
 - e) kitos sritys, susijusios su šio Susitarimo dalyku (8 straipsnis).
2. Šiame straipsnyje minimas Šalių bendradarbiavimas taip pat gali vykti tarp įgaliotų asmenų ir įmonių, įsisteigusių Bendrijoje ir Kazachstano Respublikoje.

4 straipsnis BRANDUOLINĖ SAUGA

Bendradarbiavimo veikla branduolinės saugos srityje įgyvendinama remiantis Europos atominės energijos bendrijos ir Kazachstano Respublikos susitarimu dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje, įsigaliojusiu 2003 m. birželio 1 d.

5 straipsnis VALDOMA BRANDUOLIŲ SINTEZĖ

Bendradarbiavimo veikla valdomos branduolių sintezės srityje įgyvendinama remiantis Europos atominės energijos bendrijos ir Kazachstano Respublikos susitarimu dėl bendradarbiavimo taikaus branduolinės energijos naudojimo srityje, įsigaliojusiu 2004 m. balandžio 13 d.

6 straipsnis MOKSLINIAI TYRIMAI IR PLĖTRA KITOSE TAIKAUS BRANDUOLINĖS ENERGIJOS NAUDOJIMO SRITYSE

1. Bendradarbiaujama taip pat Šalims vykdant abipusės svarbos branduolinių tyrimų ir plėtros veiklą, išskyrus 4 ir 5 straipsniuose nurodytą veiklą, kaip susitaria Šalys tiek, kiek ją apima atitinkamos Šalių programos.
2. Visų pirma gali būti bendradarbiaujama šiose srityse:
 - a) branduolinės energijos taikymas medicinos ir pramonės srityse, įskaitant elektros gamybą,
 - b) branduolinės energetikos poveikis aplinkai,
 - c) bet kuri kita branduolinių tyrimų ir plėtros sritis, kaip susitaria Šalys, ir kiek tai gali būti įgyvendinama pagal jų atitinkamas programas.
3. Šis bendradarbiavimas visų pirma įgyvendinamas:
 - a) keičiantis technine informacija: teikiant ataskaitas, rengiant vizitus, seminarus, techninius susitikimus ir kt.,
 - b) keičiantis darbuotojais tarp laboratorijų ir (arba) įstaigų, dalyvaujančių veikloje, įskaitant mokymo tikslais,

- c) keičiantis mėginiais, medžiagomis, instrumentais ir prietaisais eksperimentiniais tikslais,
- d) atitinkamu mastu dalyvaujant bendruose tyrimuose ir veikloje.

4.

- a) Tiek, kiek būtina, bendradarbiavimo konkrečiuose projektuose mastas, sąlygos ir terminai bus nustatyti įgyvendinimo susitarimuose, kuriuos sudarys Šalių kompetentingos institucijos, veikiančios pagal atitinkamus Bendrijos teisės aktų ir Kazachstano Respublikos teisės aktų reikalavimus.
- b) Į šiuos įgyvendinimo susitarimus gali būti įtrauktos, *inter alia*, finansinės nuostatos, atsakomybės už valdymą nustatymas ir išsamios informacijos sklaidos ir intelektinės nuosavybės teisių nuostatos.

5. Su šia bendradarbiavimo veikla susijusias išlaidas padengia jas patyrusi Šalis, nebent Šalys susitartų kitaip.

7 straipsnis **PREKYBA BRANDUOLINĖMIS MEDŽIAGOMIS IR** **SUSIJUSIŲ PASLAUGŲ TEIKIMAS**

- 1. Branduolinės medžiagos, kurias Šalys perduoda tiesiogiai arba per trečiąją šalį, tampa šio Susitarimo objektu, kai tik patenka į teritorinę Bendrijos ar Kazachstano Respublikos jurisdikciją, jeigu tiekiančioji Šalis informavo priimančiąją Šalį raštu prieš siuntimą arba jo metu pagal tvarką, numatytą administraciniame susitarime, kurį turi sudaryti atitinkamos Šalių kompetentingos institucijos.
- 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms branduolinėms medžiagoms šio Susitarimo nuostatos taikomos kol
 - a) pagal šio straipsnio 6 dalies b punkte nurodyto atitinkamo susitarimo nuostatas dėl saugos priemonių nutraukimo nustatoma, kad jos yra nenaudotinos jokiai branduolinei veiklai, kuri laikoma svarbia saugos priemonių atžvilgiu, arba jos tapo praktiškai neatgaunamomis,
 - b) jos perduodamos už Bendrijos ar Kazachstano Respublikos jurisdikcijos ribų pagal šio straipsnio 6 dalies e punktą,
 - c) Šalys raštu susitaria, kad joms neturėtų būti taikomas šis Susitarimas.
- 3. Bet kokie pagal bendradarbiavimo veiklą vykdomi branduolinių medžiagų perdavimai atliekami pagal atitinkamus tarptautinius Bendrijos, jos valstybių narių ir Kazachstano Respublikos įsipareigojimus dėl taikaus branduolinės energijos naudojimo, kaip išvardyta šio straipsnio 6 dalyje.
- 4. Šalys vykdo prekybą branduolinėmis medžiagomis ir teikia susijusias paslaugas rinkos kainomis.
- 5. Tarpusavyje prekiaudamos branduolinėmis medžiagomis, Šalys stengiasi išvengti konfliktinių situacijų, reikalaujančių komercinių saugos priemonių. Jeigu tarpusavyje

prekiaujant branduolinėmis medžiagomis vis tiek kyla problemų, kurios galėtų rimtai pakenkti Bendrijos ar Kazachstano Respublikos branduolinės pramonės gyvybingumui, įskaitant urano gavybą, bet kuri Šalis gali paprašyti konsultacijų, kurios bus surengtos kuo skubiau pasitelkus *ad hoc* komitetą; Šalys nustato kvietimo į konsultacijas tvarką, terminą ir dalyvių rangą.

Jeigu per konsultacijas nepriimama abipusiškai priimtino šių problemų sprendimo, konsultacijų prašiusi Šalis gali imtis tinkamų komercinių saugos priemonių siekdama jas išspręsti arba sušvelninti jų poveikį pagal Bendrijos ir Kazachstano Respublikos teisės aktus ir atitinkamus tarptautinės teisės principus.

Šio straipsnio 5 dalies nuostatos įgyvendinamos nepažeidžiant Euratomo sutarties ir atitinkamų antrinės teisės aktų.

6. Branduolinės medžiagos perduodamos pagal šias sąlygas:

- a) branduolinės medžiagos naudojamos taikiems tikslams, o ne branduolinių ginklų kūrimui ar su tuo susijusių mokslinių tyrimų tikslais;
- b) branduolinėms medžiagoms taikomos:

- 1) Bendrijoje – Euratomo saugos priemonės pagal Euratomo sutartį ir TATENA saugos priemonės pagal toliau nurodytus saugos priemonių susitarimus, su galimais jų persvarstymais ar pakeitimais, tol, kol jie užtikrins pagal Neplatinimo sutartį reikalaujamą aprėptį:

- Bendrijos nebranduolinių valstybių narių, Euratomo ir TATENA susitarimą, įsigaliojusį 1977 m. vasario 21 d. (paskelbta INFCIRC/193),
- Prancūzijos, Euratomo ir TATENA susitarimą, įsigaliojusį 1981 m. rugsėjo 12 d. (paskelbta INFCIRC/290),
- Jungtinės Karalystės, Euratomo ir TATENA susitarimą, įsigaliojusį 1978 m. rugpjūčio 14 d. (paskelbta INFCIRC/263),

tinkamai papildytus Papildomais protokolais, įsigaliojusiais 2004 m. balandžio 30 d. remiantis INFCIRC/540 paskelbtu dokumentu (valstybės(-ių) ir TATENA susitarimo(-ų) dėl saugos priemonių taikymo papildomo protokolo pavyzdys);

- 2) Kazachstano Respublikoje – saugos priemonių susitarimas, įsigaliojęs 1995 m. rugpjūčio 11 d. (paskelbta INFCIRC/504), papildytas Kazachstano Respublikos ir TATENA susitarimo dėl saugos priemonių taikymo laikantis Neplatinimo sutarties papildomu protokolu, sudarytu 2004 m. vasario 6 d. remiantis INFCIRC/540 paskelbtu dokumentu (valstybės(-ių) ir TATENA susitarimo(-ų) dėl saugos priemonių taikymo papildomo protokolo pavyzdys), jeigu jis galioja,

- c) tuo atveju, jeigu šio straipsnio 6 dalies b punkte nurodytų Susitarimų su TATENA taikymas dėl bet kokių priežasčių yra sustabdomas arba nutraukiamas Bendrijoje ar Kazachstano Respublikoje, atitinkama Šalis sudaro

susitarimą su TATENA, kuriame numatomas veiksmingumas ir aprėptis, lygiaverčiai 6 dalies b punkto 1 arba 2 papunkčiuose minimuose Saugos priemonių susitarimuose numatytiems veiksmingumui ir aprėpčiai, arba, jeigu tai neįmanoma,

Bendrija, kiek yra su tuo susijusi, taiko saugos priemones, grindžiamas Euratomo saugos priemonių sistema, kurioje numatyti veiksmingumas ir aprėptis, lygiaverčiai 6 dalies b punkto 1 punkte minimuose Saugos priemonių susitarimuose numatytiems veiksmingumui ir aprėpčiai, arba, jeigu tai neįmanoma,

Šalys sudaro susitarimus dėl apsaugos priemonių taikymo, kuriuose numatomi veiksmingumas ir aprėptis, lygiaverčiai 6 dalies b punkto 1 arba 2 papunkčiuose minimuose Saugos priemonių susitarimuose numatytiems veiksmingumui ir aprėpčiai;

- d) fizinių apsaugos priemonių taikymas lygmenyse, kurie minimaliai atitinka kriterijus, nustatytus TATENA dokumento INFCIRC/254/Rev.6/1 dalis C priede (Branduolinių medžiagų perdavimo gairės) su galimais pakeitimais; be šio dokumento, Bendrijos valstybės narės, prireikus, Europos Komisija ir Kazachstano Respublika, taikydamos fizinės saugos priemones, vadovaujasi rekomendacijomis, pateiktomis TATENA dokumente INFCIRC/225/Rev. 4, su pataisymais (Fizinė branduolinių medžiagų ir branduolinių įrenginių apsauga) su galimais pakeitimais. Tarptautiniam vežimui taikomos Tarptautinės fizinės branduolinių medžiagų apsaugos konvencijos (TATENA dokumentas INFCIRC/274/Rev.1) nuostatos, su galimais pakeitimais, pritarus Šalims ir bendrijos valstybėms narėms, ir TATENA saugaus radioaktyviųjų medžiagų vežimo taisyklės (TATENA saugos standartai, serijos Nr. ST-1, persvarstyti) su galimais pakeitimais ir perkėlimu į Bendrijos ir Kazachstano Respublikos teisę;
- e) dar kartą vykdomi bet kurių medžiagų pagal šį straipsnį perdavimai už Bendrijos ir Kazachstano Respublikos jurisdikcijos ribų atliekami tik laikantis Branduolinių medžiagų perdavimo gairėse nustatytų sąlygų, išdėstytų TATENA dokumente INFCIRC/254/Rev.6/1 dalis, su galimais pakeitimais.

- 7. Administracinės nuostatos, susijusios su prekyba, gamybos operacijomis ar branduolinių medžiagų judėjimu Bendrijos ar Kazachstano Respublikos teritorijose, neturi riboti prekybos ar kenkti kurios nors Šalies komerciniams interesams, susijusiems su taikiu branduolinės energijos naudojimu tiek šalies vidaus, tiek tarptautiniu mastu.

Šio Susitarimo nuostatos neturi būti naudojamos laisvam branduolinių medžiagų judėjimui Bendrijos teritorijoje apsunkinti.

Šio straipsnio 7 dalies nuostatos įgyvendinamos nepažeidžiant Euratomo sutarties ir atitinkamų antrinės teisės aktų.

- 8. Nepaisant šio Susitarimo sustabdymo ar nutraukimo dėl bet kurios priežasties, šio straipsnio 6 dalies nuostatos galioja tol, kol branduolinės medžiagos, kurioms

taikomos šios nuostatos, yra bet kurios Šalies jurisdikcijoje, arba kol priimamas 2 straipsnio 2 dalyje nurodytas sprendimas.

8 straipsnis

KITOS SRITYS, SUSIJUSIOS SU ŠIO SUSITARIMO DALYKU

1. Šalys pagal atitinkamą savo kompetenciją gali susitarti bendradarbiauti kitoje branduolinės energetikos srities veikloje.
2. Bendrijoje šiai veiklai turėtų būti sudarytos atitinkamos veiksmų programos, ir ji turi atitikti jai nustatytas sąlygas tam tikrose srityse, pvz., branduolinė sauga, saugus branduolinių medžiagų vežimas, saugos priemonės ar bendradarbiavimas pramonės sektoriuje skatinant tam tikrus branduolinių įrenginių saugos aspektus.
3. 6 straipsnio 4 dalies nuostatos taip pat taikomos šiam bendradarbiavimui.

9 straipsnis

TAIKOMA TEISĖ

Pagal šį Susitarimą bendradarbiaujama laikantis Bendrijoje ir Kazachstano Respublikoje galiojančių įstatymų ir teisės aktų bei Šalių sudarytų tarptautinių susitarimų.

10 straipsnis

INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Su bendradarbiavimo veikla pagal šį Susitarimą susijusi informacija, intelektinės nuosavybės teisės, patentai ir autorių teisės naudojami ir platinami Susitarimų dėl bendradarbiavimo branduolinės saugos ir valdomos branduolių sintezės srityse, kaip paminėta šio Susitarimo atitinkamai 4 ir 5 straipsniuose, priedus.

11 straipsnis

KONSULTACIJOS IR ARBITRAŽAS

1. Bendradarbiavimo pagal šį Susitarimą stebėsenos tikslais Šalys reguliariai konsultuojasi pagal PBS, nebent Šalys numatytų specialią konsultacijų tvarką.
2. Bet koks su šio Susitarimo taikymu ar aiškinimu susijęs ginčas gali būti sprendžiamas pagal PBS 88 straipsnį.

12 straipsnis

Dvišaliai susitarimai dėl bendradarbiavimo branduolinės energetikos srityje

1. Šio Susitarimo nuostatos pakeičia atskirų Bendrijos valstybių narių ir Kazachstano Respublikos galiojančių dvišalių susitarimų nuostatas dėl teisių ir įsipareigojimų, pateiktų šiame Susitarime.

2. Jeigu Bendrijos valstybių narių ir Kazachstano Respublikos minėtų dvišalių susitarimų nuostatose numatytų atitinkamos valstybės narės ir Kazachstano Respublikos teisių ir pareigų neapima šis Susitarimas, tos teisės ir pareigos bus toliau įgyvendinamos pagal atitinkamus dvišalius susitarimus.

13 straipsnis **ĮSIGALIOJIMAS IR TRUKMĖ**

1. Susitarimas įsigalioja tą dieną, kurią Šalys, užbaigusios tinkamas procedūras, nurodo pasikeisdamos diplomatinėmis notomis, ir galioja dešimt metų.
2. Šis Susitarimas automatiškai atnaujinamas kas penkerius metus, nebent kuri nors Šalis raštu paprašytų nutraukti Susitarimą. Susitarimas nustoja galioti po šešių mėnesių nuo atitinkamos Šalies pranešimo apie nutraukimą gavimo datos.
3. Jeigu kuri nors Šalis arba bet kuri Bendrijos valstybė narė pažeidžia bet kurią svarbią šio Susitarimo nuostatą, kita Šalis, išpėjusi apie tai raštu, gali iš dalies arba visiškai sustabdyti ar nutraukti bendradarbiavimą pagal šį Susitarimą. Prieš kuriai nors Šaliai imantis tokių veiksmų, Šalys tariausi, siekdamas susitarti dėl korekcinių priemonių ir dėl laiko grafiko, per kurį priemonės turėtų būti įgyvendintos. Tokių veiksmų imamasi tik jeigu nepavyksta įgyvendinti susitartų priemonių per susitartą laikotarpį, arba jeigu nepavyksta pasiekti susitarimo, pasibaigus Šalių nustatytam laikotarpiui.

14 straipsnis

Bendru Šalių susitarimu į šį Susitarimą būtų galima įtraukti pakeitimus protokolu, kuris taptų neatsiejama šio Susitarimo dalis.

Šis Susitarimas sudarytas dviem egzemplioriais čekų, danų, olandų, anglų, estų, suomių, prancūzų, vokiečių, graikų, vengrų, italų, latvių, lietuvių, maltiečių, lenkų, portugalų, slovākų, slovėnų, ispanų, švedų ir kazachų kalbomis. Visi tekstai yra autentiški. {rumunų ir bulgarų kalbomis}

Priimtadata

**EUROPOS ATOMINĖS ENERGIJOS
BENDRIJOS vardu,**

**KAZACHSTANO RESPUBLIKOS
Vyriausybės vardu**